

BEAUTÉ

SUPER ΔΩΡΟ
ΟΛΟΧΡΥΣΟ ΡΟΛΟΪ CHRISTIAN DIOR
3.500.000 ΔΡΧ.

ΛΗΓΟΣ **RELAX**
ΡΙΤΣΙΑ, ΧΑΛΑΡΩΣΤΕ!

SHOPPING
Είς και
γκλάμουρ

ΙΟΚΛΕΙΣΤΙΚΟ
ΞΙ σέξι γυναίκες
λύουν μια
θηλυκή εταιρεία!

ΟΙ, ΠΛΟΥΣΙΟΙ,
ΑΣΗΜΟΙ
κυρίως άτυχοι

ΟΔΑ

NOT GUILTY?

επιστροφή της γούνας

ΜΑΚΙΓΙΑΖ
Τα 4 χρώματα
του 2000

ΣΧΕΣΕΙΣ
Σ' ΑΚΟΥΩ ΑΛΛΑ
δεν καταλαβαίνω τι μου λες

ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΕΙΣ
Σάρον Στόουν
Πιρς Μπρόσαν
Τζον Τραβόλτα
και ο Τζόνι Καλημέρης

ΤΡΑ ΤΕΥΧΟΣ VB SANTÉ: ΥΓΕΙΑ-FITNESS-ΟΜΟΡΦΙΑ • ΧΟΡΗΓΟΣ VICHY

ΤΑΞΙΔΙ

Στη χώρα των

Ινδιάνων

Ανάμεσα στις επιβλητικές κορυφές των Άνδεων και στους βραχώδεις και ανεμοδαρμένους λόφους βρίσκεται η Βολιβία, η κατ' εξοχήν χώρα των Ινδιάνων. Εκεί η ζωή ξετυλίγεται στα πέτρινα σπίτια με τις καλαμωτές οροφές, στα γραφικά σοκάκια και στις πολύχρωμες αγορές με τα βότανα, τα φυλαχτά και τα ξόρκια. Στην καθημερινή "κόντρα" του κρύου με τη ζέση...
Κείμενο-Φωτογραφίες: Γιάννης Ψιλάκης.

ΣΤΗ ΧΩΡΑ ΤΩΝ ΙΝΔΙΑΝΩΝ

Λα Παζ. Η πρωτεύουσα της Βολιβίας είναι μια αλλόκοτη πόλη. Βαθιά μέσα σε μια κοιλάδα, με πολυτελή ξενοδοχεία και ουρανοξύστες που φιλοξενούν τους πολυεθνικούς οργανισμούς του 20ού αιώνα. Την κοιλάδα περιτριγυρίζουν αμφιθεατρικά απότομοι λόφοι και canyons με χιλιάδες παράγκες με τσίγκινες οροφές, βαμμένες στο χρώμα της ώχρας. Παράγκες που “ορίζουν” ολόκληρα χωριά ακατάστατα αραδιασμένα. Εκεί κατοικούν οι Ινδιάνοι. Στο περιθώριο. Τα παιδιά τους παίζουν σε αλάνες, δίπλα σε σκουπιδότοπους και σε συνεργεία αυτοκινήτων. Σε μια χώρα που περισσότερο από κάθε άλλη της Νοτίου Αμερικής θεωρείται και είναι ινδιάνικη. Το 60% του πληθυσμού είναι γνήσιοι Ινδιάνοι και το 35% είναι Μέστισος, έχουν δηλαδή και ισπανικό αίμα. Κυριότερες φυλές της χώρας είναι οι Αϊμάρα –η πολυπληθέστερη φυλή Ινδιάνων στη Νότια Αμερική– και οι Κέτσουα. Στην περιοχή της Αμαζονίας κατοικούν αναρίθμητοι Ινδιάνοι άλλων φυλών, αλλά ο αριθμός των μελών της καθεμιάς δεν ξεπερνάει τα 50 άτομα. Ακόμη και σήμερα η Βολιβία είναι η πιο φτωχή χώρα της Νοτίου Αμερικής μετά τη Γουιάνα, με εθνικό ακαθάριστο προϊόν που αντιστοιχεί σε 640 δολάρια του ετησίου εισοδήματος κατά κεφαλή.

Η Ινδιανική αγορά mercado de Hechiceria βρίσκεται πάντα σε εξέλιξη. Μπαχάρια, λαχανικά, αλλαντικά, αχουάγιο (ριχτάρια) και μάλλινα ρούχα. Κίνηση και διαρκής εναλλαγή χρωμάτων, μια άτακτη πολυχρωμία κάτω από τη σκιά των αποικιακών κτιρίων, ξεθωριασμένων από το πέρασμα του χρόνου.

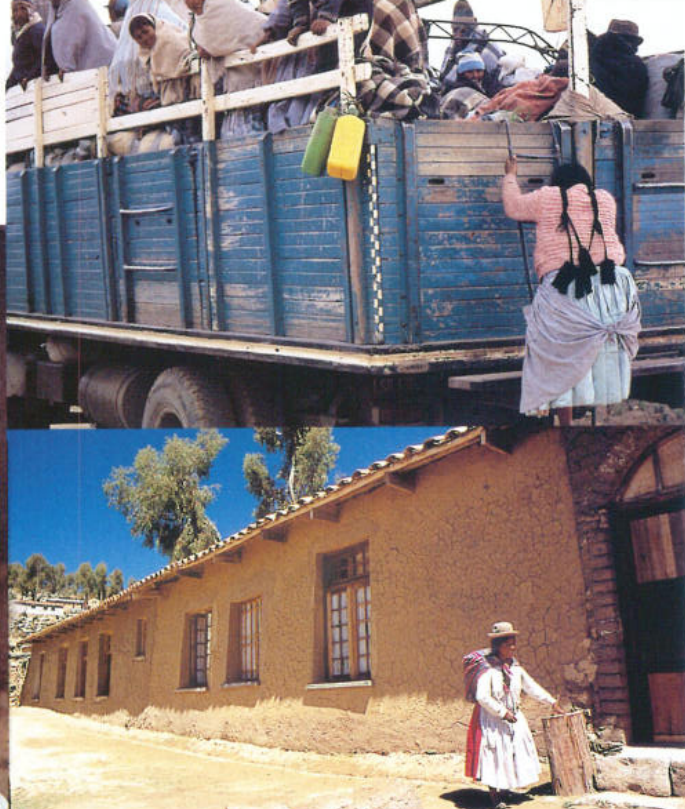
Ήταν πρωί της δεύτερης μέρας μου στη Λα Παζ. Η Ινδιανική αγορά mercado de Hechiceria βρισκόταν σε διαρκή εξέλιξη. Μπαχάρια, λαχανικά, αλλαντικά, αχουάγιο (ριχτάρια) και μάλλινα ρούχα. Κίνηση και διαρκής εναλλαγή χρωμάτων, μια άτακτη πολυχρωμία κάτω από τη σκιά των αποικιακών κτιρίων, ξεθωριασμένων από το πέρασμα του χρόνου. Είχα παρασυνθίσει σε αυτόν τον ξέφρενο ρυθμό που επιβάλλει μια δραστήρια, πολύβουη αγορά. Ινδιάνες Τσόλας –όπως τις αποκαλούν οι Βολιβιανοί λόγω της παραδοσιακής ενδυμασίας τσόλα που φορούν οι γυναίκες Αϊμάρα– διαπραγματεύονταν τα καλά της αγοράς. Τα μωρά τους τυλιγμένα στην πλάτη μέσα στα αχουάγιο, τετράγωνα κομμάτια μάλλινου υφάσματος, διακοσμημένα με τρέσες από τα πιο φωτεινά χρώματα. Βρέθηκα σε ένα δρομάκι με ογκώδεις πέτρες, διαβρωμένες από το χρόνο. Οι Τσόλας εκεί εμπορεύονταν ρούχα από μαλλί αλπακά (ένα είδος προβάτου που ζει μόνο στη Νότιο Αμερική) και λάμα. Παρατηρώντας αυτή την ατμοσφαιρική σύνθεση εικόνων και ήχων, το μάτι μου έπεσε σε κάτι ανατριχιαστικό. Από το παραβάν μιας γριάς Ινδιάνας κρεμόταν ο σκελετός ενός μωρού λάμα. Πλησίασα. Η πραγματεία της γιαγιάς ήταν γεμάτη περίεργα πράγματα και αντικείμενα. Βαλσαμωμένοι

αρουραίοι, σαύρες, κρανία ζώων, βότανα, σπόροι και ανάμεσά τους πολύχρωμα πετράδια. Όπως έμαθα μετά, το καθένα αποσκοπούσε σε κάποια τελετουργία. Στα μάγουλά της, ακριβώς κάτω από τα μάτια, η γριά Ινδιάνη είχε κολλήσει φύλλα κόκας, για να την «προστατεύουν από τα κακά πνεύματα που περιφέρονται ελεύθερα γύρω μας και ταράζουν τις ψυχές μας την ώρα του ύπνου», όπως χαρακτηριστικά είπε. Με ρώτησε αν θέλω να αγοράσω ένα τετρακέφαλο αγαλματίδιο που συμβολίζει τη μητέρα γη Πατσάμιαμα, ένα φυλαχτό για κάθε ινδιανική οικογένεια, ακόμα και για τους Γκρίνγκος (για τους Βολιβιανούς όλοι οι λευκοί είναι Γκρίνγκος).

Συνέχισα την περιπλάνησή μου στην πόλη. Η ανηφορική κλίση των στενών της πρωτεύουσας με είχε βάλει σε αργούς ρυθμούς. Δεδομένου ότι η Λα Παζ βρίσκεται σε υψόμετρο 4.000 μέτρων, ο μερικός “αποσυντονισμός” του ανθρώπινου οργανισμού είναι ένα σύνηθες σύμπτωμα για τους νεοφερμένους στη χώρα, που “αγωνίζονται” για κάθε δέκα μέτρα πορείας. Σε ένα παραβάν μια Ινδιάνη πρόσφερε mate de coca, τσάι με φύλλα κόκας. Το πίνουν οι Ινδιάνοι στο Αλτιπλάνο, στα υψίπεδα, προκειμένου να κατευνάσουν τις παρενέργειες που προκαλούνται από το υψόμετρο. Κάθισα μαζί της. Τη ρώτησα αν θα μπορούσα να ρίξω μια ματιά στην εφημερίδα που είχε δίπλα της και το μάτι μου έπεσε αμέσως σε μια επικεφαλίδα που ανέφερε την περιοχή που σκόπευα να επισκεφτώ. Ανακοίνωνε ένα τοπικό φεστιβάλ αφιερωμένο στην Παναγία της Γιατρείας. Η λαχτάρα μου να φτάσω κορυφώθηκε.

Το επόμενο βράδυ βρέθηκα στην αφετηρία των λεωφορείων με προορισμό το χωριό Τσαχάγια στην περιοχή Μπαουντίστα Σαα Βέντρα στα υψίπεδα των Άνδεων. Οι συνεπιβάτες μου ήταν όλοι Ινδιάνοι Αϊμάρα. Μετά από αρκετές ώρες καθυστέρηση, το παλιό λεωφορείο γέμισε όσο δεν μπορούσα να φανταστώ και ξεκίνησε για τη μεγάλη ανηφόρα. Το γεγονός ότι ήμασταν ο ένας πάνω στον άλλο αποδείχτηκε σωτήριο, δεδομένου ότι το νυχτερινό κρύο αργότερα διαπερνούσε όχι μόνο εμένα, ένα μεσογειακό ταξιδιώτη, αλλά

ΣΤΗ ΧΩΡΑ ΤΩΝ ΙΝΔΙΑΝΩΝ

Οι πιο ικανοί Καλαχουάγια (μάγοι) σήμερα γνωρίζουν τις ιδιότητες μέχρι και 1.000 διαφορετικών βοτάνων. Οι τελετές της θεραπείας όμως προϋποθέτουν και τα απαραίτητα φυλαχτά και μάγια για να ξορκίσουν το “ανεπιθύμητο”.

ακόμη και τους εξοικειωμένους στο κρύο Αϊμάρα. Η ατμόσφαιρα που επικρατούσε ήταν εύθυμη, με άφθονο πίσκο, ένα πολύ δυνατό ντόπιο αλκοολούχο ποτό. Μετά από τέσσερις ώρες περίπου, οι περισσότεροι επιβάτες κοιμόνταν βαριά, εξουθενωμένοι από ένα γερό μεθύσι. Είχαμε ήδη αρχίσει την ανάβαση στις κορυφές των Άνδεων αφήνοντας πίσω τη χιονισμένη βουνοκορφή του Illimani. Πορευόμασταν έτσι άπαντες, κουλουριασμένοι και χαλαρωμένοι, μέχρι τη στιγμή όπου στη μέση του πουθενά το λεωφορείο άρχισε να παρουσιάζει προβλήματα. Μερικές σπασμωδικές κινήσεις και ύστερα “ξεψύχισε”... Βγήκαμε όλοι έξω για να δούμε τι γίνεται. Διαπίστωσα προς μεγάλη μου έκπληξη ότι ο οδηγός μας ήταν “φέσι” και αδυνατούσε να πάρει πρωτοβουλία. Μετά από ένα σχετικό κομφούζιο, βρεθήκαμε δέκα ανίδια κεφάλια πάνω από τη μηχανή. Κοινή διαπίστωση ήταν πως είχαμε μείνει από πετρέλαιο. Μετά από μιάμιση ώρα περίπου, τα φώτα ενός φορτηγού μας έδωσαν ελπίδα ότι υπάρχουν και άλλοι άνθρωποι στον πλανήτη. Δανειστήκαμε λίγο πετρέλαιο και ξεκινήσαμε πάλι το ταξίδι μας. Δεν πέρασε μια ώρα και το λεωφορείο σταμάτησε πάλι. Το περιστατικό, αν και καθόλου ενθαρρυντικό για να κρατήσει υψηλό το ηθικό μας, είχε έναν πραγματικά κωμικό χαρακτήρα. Η σενιόρα Αουγκουστίνα, μια γραφική Ινδιάννα, άρχισε έναν παραπονεμένο μονόλογο, ένα μουρμουρητό που κράτησε μισή ώρα, ώσπου δηλαδή να ξεκινήσουμε πάλι. Το λεωφορείο μέχρι το ξημέρωμα δε σταμάτησε να κάνει διακοπές. Την τελευταία φορά, για καλή μας τύχη, είχε αρχίσει να ξημερώνει και βρισκόμασταν μόνο μερικά χιλιόμετρα μακριά από το χωριό. Μαζί με τρεις επιβάτες που θα πήγαιναν και αυτοί κοντά στον προορισμό μου, φορτώσαμε τους σάκους μας στην πλάτη και φύγαμε με τα πόδια. Αρκετά αργότερα, μας πήρε ένα καμión στην καρότσα του και φτάσαμε στην Cordillera Apolobamba το απόγευμα. Η περιπέτεια τελείωσε αισώς μετά από 18 ολόκληρες ώρες. Ο δρόμος ήταν περιτριγυρισμένος από βραχώδεις, ανεμοδαρμένους λόφους ανάμεσα στους οποίους απλώνονταν πλαγιές με καλ-

λιέργειες πατάτας και κριθαριού. Το υψόμετρο ήταν πάνω από 4.500 μέτρα και η μόνη ζωντανή παρουσία ήταν τα λάμας.

Το χωριό Τσαχάγια είναι χτισμένο στην πλαγιά ενός απόκρημνου βουνού. Ο καιρός ήταν μουντός και η θερμοκρασία ανησυχητικά υψηλή. «Νομίζω πως θα χιονίσει», μου είπε ο Πέντρο, ενώ πίναμε από μια αχνιστή κούπα mate de coca. Ήταν νωρίς το πρωί και το χωριό κοιμόταν. Ξαφνικά ο Πέντρο σηκώθηκε να ετοιμάσει την κα-

ντίνα για την επικείμενη φιέστα. «Από σήμερα εδώ όλοι γλεντάνε!...».

Παρατηρούσα ένα φορτηγό που μόλις έφτασε στο χωριό. Οικογένειες Ινδιάνων Κέτσουα, από το γειτονικό χωριό Κούρβα, ξεφόρτωναν την πράματεια τους, μάλιστα κυρίως. Οι πολύχρωμες παραδοσιακές τους ενδυμασίες τους έκαναν να ξεχωρίζουν έντονα μέσα στο πλήθος που μαζευόταν σιγά σιγά. Όταν ο ήλιος ανέβηκε, το μικρό χωριό είχε μεταμορφωθεί. Την πρωινή γαλήνη είχαν διαδεχτεί οι φωνές των παιδιών και η μικρή πλατεία όσο περνούσε η ώρα γέμιζε με κόσμο και χρώματα. Οι Ινδιάνες Κέτσουα και Αϊμάρα ήταν προσεκτικά ντυμένες, με επίσημη παραλλαγή της τοπικής τους ενδυμασίας, επισημαίνοντας έτσι το εορταστικό γεγονός. Κόσμος από τα γύρω χωριά Τσαραζάνι και Κούρβα έφταναν με κάθε τρόπο. Άλλοι με καμiónια, άλλοι με τα πόδια. Το μικρό χωριό έμοιαζε ▷

να ξύπνησε από ένα βαθύ λήθαργο, γεμάτο όρεξη να χορέψει, να τραγουδήσει, να γλεντήσει. Οι φωνές που ακούγονταν από κάθε σημείο του χωριού επισκιάστηκαν από το βραχνό ήχο δεκάδων ζαμπόνιας –πνευστά από καλάμια– που έρχονταν από διαφορετικές κατευθύνσεις συγχρόνως. Η μουσική ήταν σαν να πήγαζε από τα ίδια τα βουνά και ολοένα μας πλησίαζε. Αμήχανα κοιτούσαμε όλοι, μια δεξιά μια αριστερά, να δούμε από πού έρχονται. Ακολούθησα τον όχλο που άρχισε να πορεύεται προς μια

από τις εισόδους του χωριού. Μέσα από τα λιβάδια άρχισαν να εμφανίζονται οι μουσικές μπάντες. Μετά από λίγο βλέπαμε άλλους που κατηφόριζαν την πλαγιά του λόφου. Ο κόσμος τους παρότρυνε. Κάποια στιγμή είχαν συγκεντρωθεί πέντε μπάντες μπροστά μας που παίζανε διαφορετικά κομμάτια συγχρόνως, με αποτέλεσμα να προκαλούν έναν πανζουρλισμό, ξεσηκώνοντας τον κόσμο σε ένα ξέφρενο πανηγύρι. Μέσα από τα σπίτια άρχισαν να βγαίνουν μασκαράδες με εντυπωσιακές ενδυμασίες και όλοι μαζί άρχισαν να χορεύουν. Μαζορέτες και ταχυδακτυλουργοί είχαν επιστρατευτεί από τη Λα Παζ, δίνοντας το δικό τους τόνο στη φιέστα. Το αποτέλεσμα ήταν θεαματικό. Η πολύχρωμη παρέα κατευθύνθηκε προς τη μικρή πλατεία του χωριού. Έξω από την εκκλησία, οι οργανωτές της φιέστας ήταν καθισμένοι και δέχονταν τα ευχαριστήρια των συγχωριανών τους. Για τους Ινδιάνους των Άνδεων η κοινωνική προβολή δε βρίσκεται αφορμές και ευκαιρίες σε καθημερινή βάση. Η οικογενειακή υποστήριξη ενός μέλους της φυλής, και κατ' επέκταση της οικογένειάς, του αναγνωρίζεται μόνο σε τέτοιες γιορτές.

Μετά από λίγες ημέρες, η ζωή στο χωριό των Άνδεων είχε επανέλθει στην καθημερινότητά της. Ο Πέντρο άνοιγε πια την καντίνα του μετά τις 11.00 το πρωί, τα παιδιά του χωριού πήγαιναν στο σχολείο και άλλα εργαζόνταν στα κτήματα και στις στάνες. Τη μουσική των ζαμπόνια διαδέχτηκε ο αργός ρυθμός του ψιλόβροχου που κράτησε τις τρεις επόμενες μέρες. Η πρόβλεψη του Πέντρο για τον καιρό αποδείχτηκε σωστή. Δεν πέρασε μια εβδομάδα από τη φιέστα, και ένα πρωινό ξύπνησα για να δω το χωριό κατάλευκα ντυμένο. Ήταν η μέ-

ρα που ξεκίνησα για την Κούρβα, το χωριό των Ινδιάνων Κέτσουα. Εκεί θα έβρισκα τον Καλαχουάγια, το μάγο του χωριού, που ήταν γνωστός για τις θεραπευτικές του ικανότητες με βότανα, φυλαχτά και ξόρκια. «Είναι ιδιότροπος και μην ξαφνιαστείς αν συμπεριφερθεί απότομα όταν τον πρωτοσυναντήσεις, είναι το στίλ του», με προειδοποίησε ο Πέντρο. Ανυπομονούσα να τον γνωρίσω. Το χωριό Κούρβα δεν απείχε παρά 25 χιλιόμετρα από την Τσαχάγια. Ο δρόμος σταματά αρκετά χιλιόμετρα μακριά και είναι βασικός συντελεστής στην παραδοσιακή διατήρηση του οικισμού. Οι Κέτσουα είναι μια φυλή ακόμη πιο κλειστή στον έξω κόσμο από τους

310

ΧΡΗΣΙΜΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ

Πώς θα πάτε: Μέσω Μαϊάμι θα βρείτε τα φτηνότερα εισιτήρια.

Πότε να πάτε: Υπολογίστε πως οι χειμερινοί δικοί μας μήνες είναι οι καλοκαιρινοί στη Βολιβία. Ο Φεβρουάριος ίσως είναι ο ιδανικότερος μήνας να την επισκεφτείτε. Επιπλέον, η χώρα είναι μοιρασμένη κλιματολογικά, στην εύφορη τροπική ζώνη της Αμαζονίας και στις ορεινές ζώνες κατά μήκος των Άνδεων, όπου τους μήνες Ιούνιο και Ιούλιο πολλές περιοχές μένουν αποκλεισμένες από τα χιόνια.

Πού θα μείνετε: Η γκάμα ξενοδοχειακών μονάδων είναι μεγάλη. Συμβουλευτείτε τον ταξιδιωτικό σας πράκτορα. Αξίζει να μείνετε με οικογένεια ντόπιων.

Τι να προσέχετε: Η πρωτεύουσα Λα Παζ βρίσκεται στα 4.000 μέτρα. Μην τρομάξετε εάν αυτό σας δημιουργήσει πονοκέφαλο και γενικά σας αποσυντονίσει προσωρινά. Σταδιακά, ο οργανισμός συνηθίζει στην απότομη αλλαγή υψομέτρου. Οι Βολιβιανοί, προκειμένου να κατευνάσουν αυτά τα συμπτώματα της αποκαλούμενης A.M.S. νόσου (acute mountain sickness), πίνουν ένα ρόφημα από τσάι με φύλλα κόκας, που είναι πιο αποτελεσματικό από τις ασπιρίνες. Να πίνετε εμφανωμένο νερό και όπου αυτό δεν είναι εφικτό, φροντίστε το νερό που θα πείτε να είναι βρασμένο. Αποφεύγετε ωμά λαχανικά και γενικά προσέχετε τα φαγητά να είναι βρασμένα ή τηγανισμένα.

Πού να πάτε: Η χώρα προσφέρει ποικίλες δραστηριότητες ανάλογα με τις διαθέσεις του καθένα. Τα ινδιάνικα χωριά στην Cordillera Apolobamba στις Άνδεις είναι μια καλή περίπτωση για να γνωρίσετε από κοντά την πλούσια παράδοση των Ινδιάνων Αϊμάρα και Κέτσουα. Στον ποταμό Μπένι και Μαμόρε θα πάρετε μια γεύση από τη ζωή στην Αμαζονία. Η λίμνη Τιτικάκα και η ζωή που φιλοξενεί, αν και συνήθως τουριστικός προορισμός, θα σας ανταμείψει με την ομορφιά της.